

Härnösands konsthall

Majlis Persson
Gunilla Peterson
Mona Öjemark

Galleriet: Linda Lasson

Källaren: Gunnel Oldemark, Jonas Lundqvist, Sandra Berg Mozard, Ivan Bergdahl

Pågår fram till 15 oktober

Kvinnors kamp i textil och lera

Majlis Perssons stora bildväv "Wäckarklockan", med en blinkning åt Elin Wägner och hennes debattbok med nästan samma namn, i stora utställningsrummet på Härnösands konsthall drar genast blickarna till sig. Man kan urskilja Siri Derkert iklädd städrock och pälsmössa på en stege, ivrigt på gång med sina sandblästrade ristningar i betong på Östermalms tunnelbanestation i Stockholm på 60-talet. Förutom henne ser man en figur som sjunger kampsånger och med ryggen emot, en ung kvinna i afghanpäls, kanske Majlis Persson själv, som koncentrerat följer den äldre konstnärens, Siri Derkerts, slitsamma arbete med borr och slägga. I bakgrunden, mot det betonggrå, tränger sig Vermeers färgstarka målning "Kopplerskan" fram i rött, gult och blått. Kontrasten med den välbeställda herrn, som i vänners glada lag tar ett stadigt och så självklart grepp om en ung kvinnas bröst, blir nästan chockartad men, som betraktare, blir man trots allt hänförd av all denna lyster i väven!

Majlis Persson tycker om att blanda motiven, säger hon, att använda sig av foton ur det egna albumet, bilder från konsthistorien och filmer hon sett och inspirerats av. Hennes vävnotor är ett intrikat pusslande och skissande i datorn och det tar tid innan hon kan sätta sig ner vid vävstolen och börja arbetet, väl där njuter hon och tycker sig umgås med konsten.

På väggen mitt emot hänger en serie grafiska bilder dels gjorda med foton från det egna familjealbumet med Majlis Petersons egen släktgård i centrum, dels med den danske konstnären Hammenhöjs målning av en bortvänd kvinna som betraktar en familjegrupp. Fönstret är öppet mot trädgården och skuggorna ligger djupa i hörnen. Rummet förändras i varje bild. Det dunkla och utsagda ger en känsla av dramatik, något har hänt och sätter djupa spår.

Ännu en stor väv av Majlis Persson finns med i utställningen. Renässansmålaren Tizians vackra unge man i kungligt djuprött står i centrum med en varm, brun blick mot betraktaren. Runt honom bärs ett dött barn bort, en sista, stilla bröllopsvals dansas och den lille nyckelpojken från filmen "Kronjuvelerna" ler gåtfullt i ena hörnet. Även här får man känslan av något kusligt och svårt som hänt, trots att hela rummet lysas upp av denna fantastiska färgprakt i väven.

Mona Öjemark är egentligen också textilare men den här gången visar hon upp sju stora, runda kärli i kavlad och ringlad lera med blank, läderaktig yta. De står i en tät pelarrad och kärlden ser ut som stora kvinnomagar med olika uttryck för förtryck. Mest berörd blir nog jag av den ljusblå burkan med de små, små hålen att kika ut eller in genom och den med inskriptionen av den kända "Kom liljor och akvileja, kom rosor och saliveja ..." , en vacker sommarvisa som i hemlighet ger ett säkert örtrecept på fosterfördrivning. Mona Öjemark kom på idén till sitt tema Tabula Rasa (oskrivna blad) efter att ha läst en skrift av en sjuttonhundratalspräst vid namn Samuel Ödman i Delsbo. Han skrev om ett

ungt par som skulle vigas, att kvinnan tvingades gråtande stå upp under hela högmässan, eftersom hon var höggravid. En ung oskuld som blivit förförd och nu fick utstå allmänt åtlöje i vit hätta med kors av utterskinn. Hon fick alltså stå med skammen! Skrämmande aktuellt än i dag, säger Mona Öjemark och drar paralleller till de senaste årens våldtäkter och övergrepp i Sverige.

Gunilla Petersons bildvävar har en mer återhållen färgskala i rött, vitt och svart och hennes figurer är tecknade i ett slags munter stilisering. Några streckgubbar kilar förbi, en mumifierad katt tittar fram ur sin hårda svepning och en kvinna står i brygga och ser ut att slå knut på sig själv. Kanske vill hon vara till lags eller är hon bara ovanligt vig. Helt beroende på hur man ser på saker och ting, kommenterar Gunilla Peterson, som gärna använder humorn i sina bildvävar, vilket ger de stillsamt, vemodiga berättelserna en extra knorr och gör livets svackor lättare att uthärda.

De tre, Majlis Persson, Mona Öjemark och Gunilla Peterson, är vänner och nästan grannar nere i Skåne. De jobbar inte ihop men brukar ställa ut tillsammans, oftast med det gemensamma temat kvinnor och förtryck. Runt det ämnet har de även gjort ett konstmanifest, som de skickat ut till flera konsthallar, för att uppmärksamma dem på den textila konsten.

I Lilla galleriets två små rum på bottenvåningen har Härnösands konstförening bjudit in Linda Lasson. Henne skrev Volym om då hon nyligen ställde ut i Kramfors konsthall. Linda Lasson är mycket produktiv och helt uppfylld av vad hon för tillfället med broderiets hjälp kan uttrycka. Främst är det hennes engagemang för samernas kultur och rättigheter som kommer till uttryck. I oktober ställer hon ut på Textilmuseet i Sollefteå. Märkligt är hur hon inför varje ny utställning lyckas få ihop helt nya verk!

Längst ner i källaren visar Härnösands kommun vilka presenter man kan välja mellan om man jobbat 25 år i kommunen. Fyra verk var av konstnärerna Ivan Bergdahl, Gunnel Oldenmark, Sandra Berg Mozard och Jonas Lundqvist visas upp.

Text: Karin Lundqvist

Foto: Jonas Lundqvist

Volym 2016-09-19